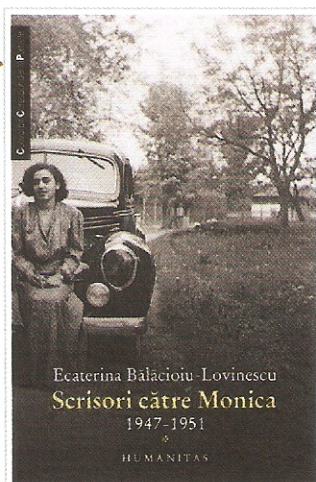

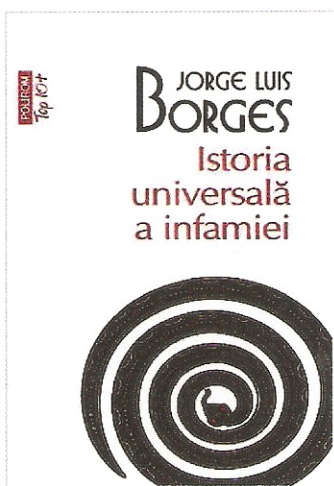
ARIPI DE CARTE CONCURS DE LECTURĂ

Bibliografie pentru adolescenți, 15-18 ani

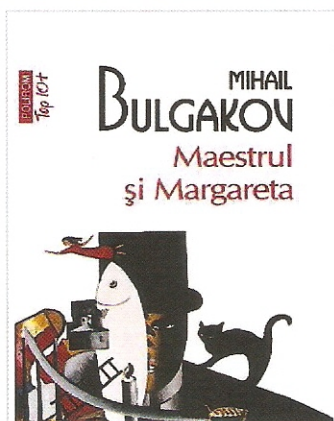
BĂLĂCIOIU-LOVINESCU, Ecaterina: *Scrisori către Monica*. (București: Humanitas, 2012, 376 p.)

„Să ne întoarcem în anul 1947, pe 8 septembrie, în Gara de Nord. Fiica, frumoasă și emoționată, pleca din București pe scara unuia dintre ultimele trenuri (la propriu și la figurat) către lumea liberă, cu doi trandafiri roșii în mână, iar mama rămânea – după cum i-o va spune în scrisorile de mai târziu – «cu spinii lor înfiți în inimă». Monica Lovinescu credea că pleacă pentru doi-trei ani. Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu avea presentimentul că despărțirea va fi pentru totdeauna. A știut din primul moment că plecarea Monicăi o lasă singură pentru tot restul vieții, a presimțit că moartea îi va fi umilitoare și tristă, i-a scris fiicei ei, în metafore care, din păcate, vor corespunde întocmai realității... Precum personajele din tragedia antică, și-a presimțit permanent destinul, cu un fel de luciditate mai presus de logică.“ - Astrid Cambose

BORGES, Jorge Luis: *Istoria universală a infamiei* (Iași: Polirom, 2012, 137 p.)

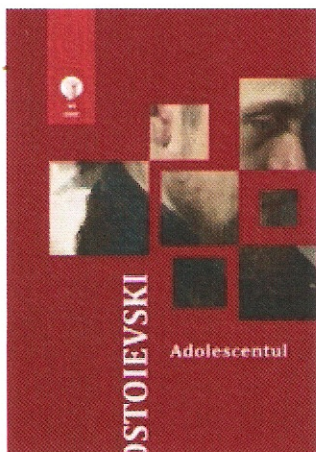
Istoria universală a infamiei este construită ca o colecție de povești medievale, în care visele și magia sunt realități amestecate printre mistere și prevestiri cu aer tainic. Personajele unor astfel de iluzii nu-s Feți-Frumoși cu stea în frunte, ci „eroi sătui de fumul de tutun și alcool, eroi cu palarii de paie cu panglici colorate, eroi afectați de boli rușinoase“, pe care doar onoarea, loialitatea față de cauze demult pierdute îi mai animă.

BULGAKOV, Mihail: *Maestrul și Margareta* (Iași: Polirom, 2015, 492 p.)

Mihail Afanasievici Bulgakov, născut la Kiev în 1891, fiul unui profesor de dogmatică de la Academia de Teologie din oraș, contestat adesea cu virulență de critica vremii, a reușit să publice prea puțin în timpul vieții, antologicele narațiuni fantastice *Diavoliada* și *Ouăle fatale*, precum și romanul *Garda alba* numărându-se printre excepții. Adevărata glorie a lui Bulgakov este postumă. Până și capodopera sa, *Maestrul și Margareta*, la care a lucrat și după ce și-a pierdut vederea, până în ultima zi a vieții, a apărut în U.R.S.S. abia în 1967, an ce marchează începutul publicării masive a operelor lui Bulgakov peste graniță, inclusiv în România.

În plină epocă stalinistă, în care rațiunea exclude orice intervenție a supranaturalului, Moscova e răscolită de isprăvile unui magician și ale acoliților săi, un motan negru și-un personaj ciudat, cu pince-nez, care-i pedepsesc pe moscoviți pentru păcatele ascunse. Retras fără speranță într-un sanatoriu, autorul unui roman monumental, acum ars, despre viața în vremea lui Pilat din Pont, își trăiește deznădejdea amoroasă, căci nu-și vede viitorul alături de frumoasa lui iubită, Margareta. Într-o altă vreme, Pilat din Pont îngăduie scârbit execuția lui Yeshua Ha-Nozri, cunoscut mai apoi ca Iisus, și-l blestema în ciudat pe preotul Caiafa cel ticălos. Totul își găsește însă rezolvare în lumea drăcească, „cu cinci dimensiuni“, a lui Bulgakov: maestrul își revede iubirea pierdută, pe Margareta, dar și romanul, căci „manuscrisele nu ard“, Iuda, trădătorul lui Yeshua, își pierde arginții și viața, iar lumea moscovită putridă își primește lecția.

DOSTOIEVSKI, F. M.: *Adolescentul*

(București: Art Clasic, 2012, 672 p.)

Diferit ca ton de celelalte capodopere ale scriitorului, romanul *Adolescentul* (1875), ocupă un loc aparte în creația dostoievskiană, fiind istorisit din perspectiva unui tânăr de nouăsprezece ani, ale cărui imaturitate, prospețime și naivitate se reflectă magistral în vocea narativă. Fiul nelegitim al unui moșier depravat, tânărul Arkadi Makarovici Dolgoruki oscilează neîncetat între pornirea de a scoate la iveală greșelile tatălui și dorința ascunsă de a-i câștiga prețuirea. Înarmat cu un document despre care își închipuie că îi va oferi puteri depline asupra celorlalți, Arkadi pleacă la Petersburg să-și întâlnească tatăl, însă aceasta experiență inițiatică îi dezvăluie mizeriile concrete ale vieții adulte și îi schimbă din temelii viziunea asupra lumii. Dostoievski zugrăvește cu o măiestrie inegalabilă adolescența ca pe o stare de nesiguranță, ignoranță și nedesăvârșire, dar și de bogăție și exuberanță în care totul este posibil.

„Romanele lui Dostoievski sunt furtuni ale clarviziunii, vârtejuri în marea de nisip, capcane de apă care amenință să ne tragă în adâncuri la fiecare mișcare. Întâmplările și personajele sunt ținute alături de un singur liant, mai puternic decât oricare altul, **materia sufletului**. Furat de poveste, cititorul se trezește apucat și aruncat de colo-colo până la uitarea de sine; orbit, sufocat, el se trezește victima unui rapt dumnezeiesc. Doar citind Shakespeare am avut aceleași revelații.” (Virginia Woolf)

JOYCE, James: *Portret al artistului la tinerețe*

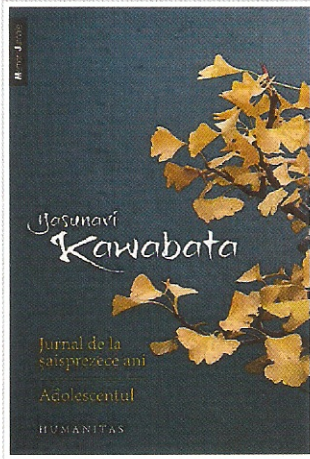
(București: Humanitas, 2012, 288 p.)

Acest roman exemplar pentru modernismul european iluminează momente semnificative din copilăria și tinerețea lui Stephen Dedalus – un alter ego al scriitorului – pe fundalul Dublinului de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Un Bildungsroman care ilustrează atât desprinderea treptată a eroului de constrângerile familiei, religiei și naționalismului irlandez, cât și parcursul său către individualizarea artistică. Capodopera autobiografică *Portret al artistului la tinerețe*, publicată în volum în 1916, este o narațiune în cinci părți a vicisitudinilor și avaturilor copilăriei și adolescenței lui Joyce la Dublin. Într-o Irlandă frământată de eterne tulburări și conflicte politice, într-o familie cu mulți copii, sărăcită, redusă la mizerie de un tată ușuratic și petrecăreț și de o mamă habotnică, orbită de religiozitate.

O copilărie marcată de rigurile drastice ale unor școli iezuite și o adolescență petrecută într-o societate sufocată de bigotism, de un tradiționalism deviat într-un misticism menit să înnegureze cu spaime transformările fiziologice și efuziunile sentimentale și senzoriale ale pubertății.

Joyce transferă toate aceste trăiri personajului pe care-l numește Stephen Dedalus. Simbolica numelui e transparentă: Stephen îl evocă pe Sfântul Ștefan, primul martir al creștinismului, ca o emblemă a jertfei de sine pe care o presupune creația artistică; iar Dedalus trimite la eroul din mitologia greacă Dedal, care reușește să zboare din labirint cu ajutorul unor aripi din ceară. Stephen Dedalus, alias Joyce, după o educație iezuită traumatizantă, evadează în lume și se dedică literaturii.

Spaimele inoculate elevilor de către preoții iezuți cu privire la osânde care-i așteaptă pe cei căzuți în păcat (mai cu seamă în păcatul trupesc) ating în roman dimensiuni dantești. Roman inovator prin tehnicile sale moderniste, dezvoltate ulterior în *Ulise*, *Portret al artistului...* a influențat mari scriitori precum Virginia Woolf, Samuel Beckett sau William Faulkner.

KAWABATA, Yasunari: *Jurnal de la șaisprezece ani. Adolescentul.*

(București: Humanitas, 2014, 196 p.)

Jurnal de la șaisprezece ani și *Adolescentul* sunt două dintre cele mai cunoscute scrieri autobiografice ale lui Yasunari Kawabata. Fie că e vorba de agonia bunicului, evocată deopotrivă cu compasiune și exasperare, fie că e rememorată iubirea interzisă, platonice pentru un coleg de liceu, regăsim în aceste pagini câteva dintre temele care l-au urmărit pe Kawabata de-a lungul vieții: sentimentul pierderii ireversibile a celor dragi, singurătatea, dificultatea de a surprinde adevărurile ultime, fragilitatea dragostei.

„Ceea ce mi s-a părut cel mai straniu când am descoperit jurnalul a fost faptul că nu-mi aminteam deloc de viața de zi cu zi povestită aici. Dacă nici eu nu-mi amintesc de zilele astea, oare unde s-or fi dus? Unde-or fi dispărut? M-am uitat în ură după amintirile vechi și m-am gândit la ce pierd oamenii odată cu trecutul lor.

Și acum mi se pare straniu faptul că am trăit zilele astea și nu-mi amintesc de ele – prima dintre problemele pe care le prezintă *Jurnalul*. Chiar daăa nu-mi aduc aminte de zilele astea, nu-mi vine să cred că pur și simplu au dispărut, ori s-au pierdut undeva în trecut. Dar *Jurnalul* nu este o lucrare despre memorie sau lipsa ei. Nu e nici un comentariu asupra semnificației timpului și a vieții. Am certitudinea, însă, că pentru mine este un punct de reper, un indiciu.“ - Yasunari Kawabata

LIICEANU, Gabriel: *Scrisori către fiul meu*

(București: Humanitas, 2008, 210 p.)

O nouă carte a lui Gabriel Liiceanu pe firul confesiv al *Ușii interzise* (40 000 de exemplare vândute). Un tata îi scrie, înaintea unei operații dificile, fiului său. Expeditorul e în America, iar destinatarul, în Japonia. După operație, scrisorile continuă să se înlănțuie. Se agață mai întâi „ca iedera” de orice le iese în cale, apoi, după întoarcerea acasă a tatălui, devin confesiuni pe cele mai delicate subiecte: cum e cu „celălalt sex”, ce căutăm într-o lume în care părem destinați fericirii? Protagonista scrisorilor este mai întâi inima, în toate ipostazele ei: inima de tată, inima de îndrăgostit, inima de discipol, cea de fiu, cea de om obișnuit, plin de griji, și chiar inima-inima, personajul-vedetă al anatomiei noastre, care se poate îmbolnăvi.

O întregă geografie afectivă, creată după capriciile memoriei, se ascunde în plicul încăpător al acestei cărți: scene americane, scene din Heidelberg, un dans cu urmări nebănuite, scene din casa copilăriei, adresa mitică „Dr. Lister 69”, flash-uri din anii '50 și fleacurile vieții de zi cu zi. Dar și gândurile abstracte, sistematizate, care se datorează „riscului de a avea un tata filozof”. Din cele șaisprezece scrisori se conturează o viață și un cod. Sub protecția distanței și a convenției epistolare, Gabriel Liiceanu găsește prilejul să fie sincer, vulnerabil de sincer uneori, să-și amintească, să povestească, să cadă pe gânduri, să se lase întrebat și să ne răspundă. Pentru că, acceptând pactul propus de autor, fiecare cititor se transformă în „fiul” din titlu.

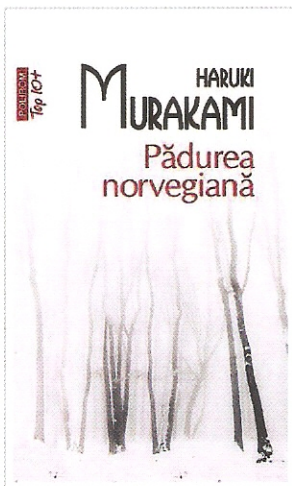
McEWAN, Ian: *Legea copiilor*

(Iași: Polirom, 2015, 216 p.)

Fiona Maye este judecătoare la High Court of Justice, secția pentru cazurile de familie. Este faimoasă pentru inteligența ei extraordinară, precizie și sensibilitate. Dar succesul profesional îi e umbrat de tristețile care o copleșesc tot mai des și de problemele domestice. Regretul de a nu avea copii o sfâșie, iar căsnicia ei veche de treizeci de ani e în criză. Aceste detalii compun împrejurările în care este chemată să judece un caz urgent: Adam, un adolescent angelic în vârstă de șaptesprezece ani, refuză tratamentul care i-ar putea salva viața, dar care contravine credințelor lui religioase. Părinții evlavioși par a fi portavocea dorințelor băiatului. Timpul se scurge. Oare tribunalul laic ar trebui să ignore devoțiunea sinceră a băiatului? Ca să ia o decizie, Fiona îl vizitează pe Adam la spital – o întâlnire care

„Una dintre cele mai intense și mai emoționante experiențe de lectură din viața mea. Un roman remarcabil, armonios, perfect conceput, minunat scris.” – AlbertoManguel

„Un roman fascinant cu un deznodământ sfâșietor, o superbă operă de ficțiune.” (*The Times*)

MURAKAMI, Haruki: *Pădurea norvegiană*

(Iași: Polirom, 2011, 354 p.)

Romanul *Pădurea norvegiană*, care-și împrumută titlul de la un hit al formației **Beatles**, *Norwegian Wood*, are ca fond atmosfera social-politică agitată a anilor '60. Narațiunea opune acestui laitmotiv dur momente de o intimitate emoțională răscolitoare. Povestea lui Toru Watanabe urmărește firul implicațiilor psihologice născute din dragostea imposibilă pentru iubita prietenului mort. Totul se petrece pe fundalul unor episoade marcate la tot pasul de scene erotice în camere sordide de cămin studentesc, de afișe și discuri cu Jim Morrison, Miles Davis sau Bach, de lecturi din clasicii literaturii universale.

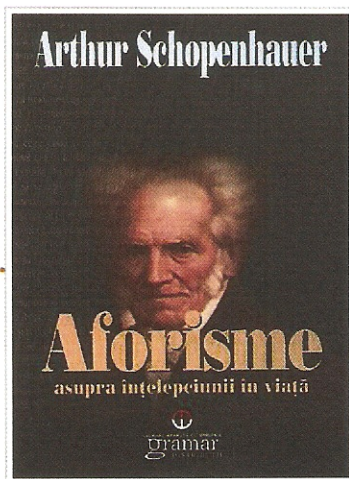
NEDELCOVICI, Bujor: *Jurnalul unui cântăreț de jazz*

(București: Allfa, 2013, 264 p.)

Am avut de-a lungul vieții senzația că între mine și realitate se află un ecran, că nu eu trăiesc cu adevărat ceea ce trăiesc în viața concretă. O permanentă lipsă de aderare la fiecare detaliu înconjurător. De fiecare dată când atingeam ceva din exterior, un om, o imagine, un cuvânt rostit... îmi scăpa printre degete ca nisipul. Nu ajungeam niciodată să pătrund până la ultima limită a trăirilor, a gândurilor, a explicațiilor și a cunoașterii propriului Eu. Ceva trecea pe lângă mine și aceasta era ființa mea interioară... Un străin pe care îl priveam, iar el întorcea capul... Eram mereu afară din mine și din lume. Eu trăiam, dar nu eram eu care trăiam în mine.

Acesta am fost atunci... Acum sunt exact contrariul a ceea ce simțeam, gândeam și trăiam în urmă cu câțiva timp. Cum se explică această transformare – co-naissance, renaissance – și de ce acum mă bucur de fiecare clipă pe care o trăiesc? Și o iubesc...“ - B.N.

„Acest mare roman scris de Bujor Nedelcovici, situat într-o țară de nicăieri, probabil România, conduce cititorul pe urmele unei femei, Maria, în căutarea adevărului, prin ruinele unui trecut răvășit.“ - *Dimineața unui miracol, Le Monde, 23.02.1993*

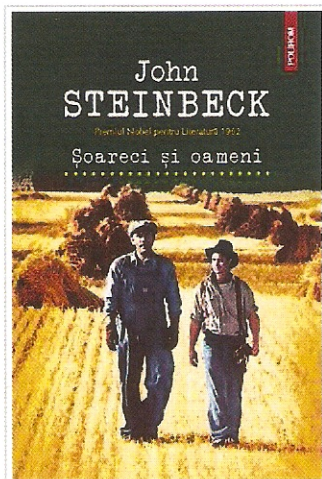
SCHOPENHAUER, Arthur: *Aforisme asupra înțelepciunii în viață*
(București: Gramar, 2009, 200 p.)

Lucrarea fundamentală a lui Arthur Schopenhauer, *Aforisme asupra înțelepciunii în viață*, tradusă de Titu Maiorescu, constituie un prețios ghid de conduită umană.

Schopenhauer își structurează expunerea în jurul a trei mari probleme existențiale:

1. ceea ce este cineva;
2. ceea ce are cineva;
3. ceea ce reprezintă cineva.

Aforismele nu sunt însemnări mărunte și fugitive, ci elaborări temeinice, bazate pe o gândire cuprinzătoare și pe o experiență de viață profundă, transpusă într-o formă deosebit de clară și expresivă.

STEINBECK, John: *Șoareci și oameni*
(Iași: Polirom, 2013, 160 p.)

Șoareci și oameni, unul dintre romanele clasice ale literaturii secolului trecut, este o poveste cu nuanțe parabolice despre prietenie și destin. Personajele centrale sunt doi lucrători sezonieri, George Milton, un tânăr inteligent și inimos, și Lennie Small, un uriaș naiv, cu o forță incontrolabilă și o întârziere mentală ce îl face să semene cu un copil mare. Cei doi bărbați, a căror înduioșătoare relație de prietenie ajunge să semene a dependență, se angajează ca lucrători la o fermă. Ei au un vis, un ideal, să strângă bani pentru a-și cumpăra un loc al lor, unde să trăiască „din belșugu’ pământului“. Însă o serie de întâmplări tragice, provocate de naivitatea lui Lennie, de neputința lui de a distinge răul de bine, le năruie speranțele.